ТЫЗЭКЪОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос адыга

1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къыщегъэжьагъэу къыдэкІы

№ 179 (20942)

2015-рэ илъэс

МЭФЭКУ

ІОНЫГЪОМ и 24-рэ

къыхэтиутыгъахэр ыкІи нэмыкІ къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ІОНЫГЪОМ и 24-р — КЪУРМЭН МЭФЭКІЫШХУ

Адыгэ Республикэм ис быслъымэнхэу лъытэныгъэ зыфэтшІыхэрэр!

ТичІыпІэгъу лъапІэхэр!

Къурмэн мэфэкІышхом фэшІ тыгу къыддеІэу тышъуфэгушІо!

ГукІэгъумрэ шІушІэнымрэ ятамыгъэу, зэкІэ быслъымэнхэм агъэлъэпІэрэ мы мэфэкІыр цІыфыгъэ шэпхъэ дахэхэм арыгъозэнхэм, щэІагъэ яІэным, зэгурыІоныгъэ, гукІэгъу ахэлъыным къафэджэ, ягупсэхэм ыкІи къапэблагъэхэм анаІэ атырагъэтыным, ІэпыІэгъу зищыкІэгъэ пстэуми яшІуагъэ арагъэкІыным фегъасэх. Лъэпкъ, дин зэгурыІоныгъэр къызэтегъэнэжьыгъэным, цІыфхэр мамырэу зэдэпсэунхэм, цыхьэ зэфашІыжьыным ар сыдигъуи афэІорышІэ.

ЦІыф лъэпкъыбэ мамырэу зыщызэдэпсэурэ, дин зэфэшъхьафхэр зыщалэжьырэ Адыгеим ижъыкІэ къыщегъэжьагъэу дин, лъэпкъ хабзэхэм уасэ щафашІы. Тизэкъотныгъэ, тизыкІыныгъэ, мамырэу тыпсэун, тІэ зэкІэдзагъэу тылэжьэн зэрэтлъэкІырэм тэ сыдигъуи тарэгушхо. Ащ фэдэ шІуагъэхэр къэухъумэгъэнхэм пае тфэлъэкІыщтыр зэкІэ тапэкІи зэрэтшІэщтым тицыхьэ телъ.

Быслъымэнхэм агъэлъэпІэрэ мы мэфэкІышхом тыгу къыддеІэу Адыгеим зэкІэ исхэм мамыр щыІакІэ яІэнэу, шІум, гушІуагъом щымыкІэнхэу тафэлъаІо! ШъуигухэлъышІухэр Тхьэм къыжъудегъэхъух, шъуиунагъохэм зэгурыІоныгъэрэ шІулъэгъурэ арэрэлъ!

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ЫКІИ ПШЫЗЭ ШЪОЛЪЫР АЩЫПСЭУРЭ БЫСЛЪЫМЭНХЭМ АФЭКІО

Алахьэу ГукІэгъушІэу, ГукІэгъу зыхэлъым ыцІэкІэ

Адыгэ Республикэм ыкІи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я ДиндэлэжьапІэ иІофышІэхэм ацІэкІи, сэ сцІэкІи Къурмэн мэфэ лъапІэу къихьэрэмкІэ сышъуфэгушІо.

Къурмэн мафэр дунаим тет быслъымэн пстэуми агъэлъапІэу хагъэунэфыкІы, мэхьанэшхо раты. Ащ хьярым, мамырныгъэм уафещэ, гукІэгъурэ гупыкІрэ къыпхелъхьэ, Алахьым ишІушІагъэхэм уасэ афэпшІэу урегъасэ.

Алахьталэм селъэІу Къурмэн мэфэ нэфынэу, мэфэ гушІагъом хьярэу хэлъыр дунаим тет цІыфхэм къытлъыІэсынэу, псаунығъэрэ Іиман пытэрэ къытхилъхьанэу, мамырныгъэрэ рэхьатныгъэрэ зэрылъыщт хэгъэгоу Алахьым тишІынэу.

ТитхьэлъэІухэмрэ тишІушІагъэхэмрэ къабыл тфишІынэу, насып дахэ мы дунаими, ахърэт дунаими къащытитынэу Алахьым селъэІу. Амин!

Адыгэ Республикэм ыкІи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм ямуфтиеу КЪЭРДЭНЭ Аскэрбый.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

А.Ш. Джарымэм медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиІорэр фэгъэшъошэгъэным ехьылІагъ

Адыгэ Республикэм иэкономикэ хэхъоныгъэ егъэшІыгъэнымкІэ гъэхъэгъэ ин дэдэхэр зэриІэхэм ыкІи муниципалитетхэм язэдэлэжьэныгъэ иІахь зэрэхишІыхьэрэм фэшІ медалэу **«Адыгеим и Щытхъузехь»** зыфиІорэр **Джарымэ Адам Шахьмэт ыкъом** — Краснодар краимкІэ муниципальнэ образованиеу «Северскэ районым» ипащэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
Іоныгъом и 23-рэ, 2015-рэ илъэс
N 139

ЗэхъокІыныгъэхэр ящыкІагъэх

АР-м культурэмкІэ и Министерствэ иколлегие изэхэсыгъо Къэралыгъо филармонием тыгъуасэ щыкІуагъ. Министрэу Къулэ Мыхьамэт зэхахьэр зэрищагъ.

Іофыгъо гушІуагъохэмкІэ зэхахьэр аублагъ. Олимпиадэ джэгунхэу 2014-рэ илъэсым Шъачэ щыкІуагъэхэм якультурнэ Іофтхьабзэхэм чанэу зэрахэлэжьагъэхэм фэшІ Урысыем спортымкІэ и Министерствэ нэпэеплъ медальхэр къызфигъэшъошагъэхэм М. Къулэр афэгушІуагъ, ахэр аритыжьыгъэх. Композиторэу Нэхэе Аслъан, АР-м культурэмкІэ иминистрэ игуадзэу ШъэуапцІэкъо Аминэт, республикэм и Лъэпкъ музей идиректорэу Джыгунэ Фатимэ, Адыгеим и Лъэпкъ тхылъеджапІэ иІофышІэу Юлия Харичкинар, Адыгеим инароднэ артисткэу ХъокІо Сусанэ, нэмыкІхэр медальхэр зэратыжьыгъэхэм ащыщых.

Адыгеим культурэмкІэ и Министерствэ щызэхащэгъэ Общественнэ советым 2014-рэ илъэсым республикэм и Урыс ыкІи и Лъэпкъ театрэхэм уплъэкІунхэр ащыригъэкІокІыгъагъэх. ЩыкІагъэу къыхагъэщыгъэхэр зэрэдагъэзыжьыхэрэм, уахътэм диштэу театрэхэм Іоф зэрашІэрэм культурэмкІэ Министерствэм иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ иеплъыкІэхэр къариІолІагъэх.

Театрэхэм спектаклэу ащагъэуцухэрэр Адыгеим, Краснодар краим, фэшъхьафхэм къащагъэлъагъох. Классикэм къыхахыгъэ произведениехэм ямызакъоу, тидраматургхэм япьесэхэр театрэхэм ащагъэуцух. Б. Шэуджэным зэрэхигъэунэфыкІыгъэу, кадрэхэм ягъэхьазырынкІэ гумэкІыгъохэр щыІэх. Режиссерхэр рагъэджэнхэ фае, спектаклэхэм ягъэуцун дэлэжьэрэ сурэтышІхэри ящыкІагъэх.

Лъэпкъ театрэм ихудожественнэ пащэу Шъхьэлэхъо Светланэ къыІотагъ Жэнэ Нэфсэт, Пэрэныкъо Чэтибэ, илъэси 10 хъугъэу театрэм Іоф щызышІэрэ ныбжьыкІэ купым ятворческэ пчыхьэзэхахьэхэр зэрагъэхьазырхэрэр. Адыгабзэкіи, урысыбзэкІи къэгъэлъэгъонхэр зэхащэх. Театрэр зычІэт унэм итеплъэ, нэмыкІхэм С. Шъхьэлахъор къатегущыІагъ.

Урыс театрэу А. Пушкиным ыцІэкІэ щытым идиректорэу Николай Иванченкэм къэгъэлъэгъонхэр зэрэзэхащэхэрэр къыІотагъ.

Адыгабзэм изэгъэшІэн Лъэпкъ театрэр нахьышІоу зэрэфэлэжьэн фаер къыдалъытэзэ, Нэхэе Аслъан, ШъэуапцІэкъо Аминэт, нэмыкІхэри къэгущыІагъэх. Театрэр къуаджэхэм нахьыбэрэ адэхьан, искусствэм ибаиныгъэ алъагъэІэсын фае. «КІэлэеджакІохэм адыгабзэр ашІэрэп, тиспектаклэхэм якупкІ къагурыІорэп» цІыфхэм япІоныр мытэрэзэу зэхахьэм щалъытагъ. «Дэхэбаринэ ихьакІэщ» джырэблагъэ Пэнэхэс щеплъыгъэхэм спектаклэр ашІогъэшІэгъоныгъ.

Дэгъоу еджэхэрэм ІэпыІэгъу афэхъухэзэ ахъщэ тедзэхэр аратынхэм, сэнаущыгъэ зыхэлъхэм сэнэхьатэу къыхахырэмкІэ Іоф ашІэн зэрэфаем, унэгъо ныбжьыкІэхэм яфэІо-фашІэхэм ягъэцэкІэн, фэшъхьафхэм атегущыІагъэх.

ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Гектар мини 100-м ехъу апхъыщт

Бжыхьасэхэм япхъын фэгъэхьыгъэ зэхэсыгъо тыгъуасэ АР-м мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ щыкІуагъ. Ар зэрищагъ министрэу Юрий Петровым.

Гъэтхасэу къагъэкІыгъэр игъом ыкІи чІэнагъэ фэмыхъоу аугъоижьын, бжыхьасэхэм япхъын зэрифэшъуашэу зэхащэн зэрэфаемкІэ ІофтхьБзэм къекІолІагъэхэм ащ закъыфигъэзагъ.

Пстэуми апэ федеральнэ ыкІи республикэ щытхъу тхылъхэр къызыфагъэшъошагъэхэм министрэм аритыжьыгъ. Нэужым АР-м мэкъу-мэщымкІэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу ХьэпэкІэ Аслъан бжыхьасэхэм япхъын фэгъэхьыгъэ доклад къышІыгъ. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, 2015-рэ илъэсым аІожьыгъэ бжыхьасэхэм зэкІэмкІи тонн мин 500,3-рэ къатыгъ, гъэрекІорэм елъытыгъэмэ, ар тонн мин 90-кІэ нахьыб. ГурытымкІэ бжыхьэсэ гектарым центнер 52-рэ къырахыгъ. КъэІогъэн фае, коц лэжьыгъэ тонн мин 319,8-у ауплъэкІугъэм щыщэу процент 58-р гъомылапхъэ зыхашІыкІырэм фэд, уз зэфэшъхьафхэр аугъоижьыгъэ лэжьыгъэм къыхагъэщыгъэп.

ПэшІорыгъэшъэу бжыхьасэу апхъынэу агъэнафэрэр гектар мини 100,4-рэ. Ащ щыщэу коцым гектар мин 82,4-рэ, хьэм гектар мин 12,3-рэ рагъэубытыщт. Республикэм ичІыгулэжьхэм апхъыщт чылапхъэм мэхьанэшхо раты, лъэпкъышІухэр зэрагъэгъотыгъэх. Рапс гектар мини 4,6-у апхъынэу щытым щыщэу гектар мини 3,8-р чІыгум рагъэкІугъах.

Республикэм ичІыгулэжьхэм губгъо ІофшІэнхэр чанэу зэшІуахых, гъэтхасэхэр Іуахыжьых, бжыхьасэхэр зытыралъхьащтыр агъэхьазыры, былымІусыр аугъои. Непэрэ мафэм ехъулІэу тыгъэгъэзэ гектар мин 44,8-рэ Іуахыжьыгъ. Ащ дакІоу натрыфым, соем яІухыжьыни республикэм щаухыгъэп. Мы илъэсым республикэм щапхъыгъэ пынджым зэхапшІэу хагъэхъуагъ. Непэрэ мафэм ехъулІэу Красногвардейскэ ыкІи Тэхъутэмыкъое районхэр пынджым иІухыжьын фежьагъэх. Гектар 7529-м щыщэу гектар 1390-рэ Іуахыжьыгъ.

Бжыхьасэхэм япхъын республикэм зэрифэшъуашэу щызэшІуахыным, лэжьыгъэ дэгъу чІыгулэжьхэм къахьыным фэшІ апхъыщт чылэпхъэ анахь дэгъухэр къызэрэхахыщтхэр къыІотагъэх мэкъу-мэщымкІэ шІэныгъэ-ушэтын институтэу Краснодар дэтым илІыкІоу Виктор Ковтуненкэм. Чылапхъэр чІыгум рамыгъэкІузэ ащ зэрешІушІэнхэ фаер, шІуагъэ къэзыхьыщт шІыкІэхэр мэкъумэщышІэхэм къафаІотагъэх.

ПІАТІЫКЪО Анет.

ИІофшІэн гухахъо хегъуатэ

Іоныгъом и 27-м кІэлэпІухэм я Мафэ хагъэунэфыкІы. Сабыим идунэееплъыкІэ, изэхашІэ къызыщежьэрэр кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэр ары, апэрэ шІэныгъэр кІэлэпІум ащ регъэгъоты.

ЗищыІэныгъэ гъогу мы сэнэхьатым езыпхыгъэхэм ащыщ Мыекъуапэ дэт кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэу N 14-м икІэлэпІоу Джыгунэ Ларисэ. Илъэс 30-м ехъугъэу ар кІэлэцІыкІухэм ахэт.

— КІэлэегъэджэ колледжыр къызэрэсыухэу пэублэ классхэм якІэлэегъаджэу Іоф сшІэнэу езгъэжьэгъагъ, ау кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм сыдигъокІи нахь сыгу фэщагъэу щытыгъ, — къеІуатэ Ларисэ. — Мы кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм кІэлэпІу ищыкІагъэу зызэхэсэхым сыкъэкІожьыгъ. Сыд фэдэрэ Іофи иегъэжьэн къин. Ащ фэдэ къиныгъохэр сэри спэкІэкІыгъэх. СыныбжьыкІэ дэдэу сабый 35-м нахь мымакІэу къысфащытыгъ. А лъэхъаным кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм ипэщагъэу Пщыжъ Асетрэ, методистэу тиІэгъэ Лилия Волковамрэ лъэшэу къыздеІагъэх, къыскъотыгъэх. Ахэм сакІырыплъызэ, къаІорэр згъэцакІэзэ, ІофшІэн амалхэр къысІэкІэхьагъэх.

Ларисэ непэ кІэлэпІу анахь дэгъухэм ащыщ. Ащ иІофшІэн нахь гъэшІэгъон къэзышІырэр исэнэхьат хэшІыкІышхо фыриІэу, кІэлэцІыкІухэм ыгу афэщагъэу зэрэщытыр ары. Мафэ къэс кІэ горэ аригъэшІэнэу ар пылъ. ЯцІыкІугъом къыщегъэжьагъэу гулъытэ чан яІэу, музыкэм, сурэтшІыным ыкІи нэмыкІ лъэныкъохэм хэшІыкІ афыряІэу къэтэджынхэм фегъасэх. Сэнаущыгъэ зыхэлъ сабыйхэр къыхегъэщых, Іоф адешІэ. Іофтхьабзэ зэфэшъхьафхэм ахэм зыкъыщарегъэгъэлъагъо. Зы мэфэкІ бламыгъэкІэу хагъэунэфыкІы.

— Къушъхьэ Марыетрэ сэрырэ илъэс пчъагъэ хъугъэу, тызэгурыІозэ Іоф зэдэтэшІэ. Сабыйхэм ядгъэшІэщтымрэ ядгъэлъэгъущтымрэ тапылъ. Ахэр шІу умылъэгъоу, уафэмыщагъэмэ, уиІофшІэн зэрифэшъуашэу бгъэцэкІэн плъэкІыщтэп, гухахъо хэбгъотэщтэп. КІэлэцІыкІу пэпчъ ежь шэн-хэбзэ гъэнэфагъэ хэлъ. ЯшІоигъоныгъэ къыдэтлъытэмэ, екІолІакІэ къафэдгъотызэ тадэлажьэ, — еІо тигущыІэгъу.

Сабыйхэр зычІэсхэр гъэкІэракІагъэ, пшысэ горэм ухэфагъэм фэдэу къыпщэхъу. Тилъэпкъ ишэн-хэбзэ-зэхэтыкІэхэр зэрэщылъагъэкІуатэхэрэр гъуащэрэп. Ежь кІэлэцІыкІухэм аІэкІэ ашІыгъэ сурэт цІыкІухэмкІи дэпкъхэр гъэкІэрэкІагъэх.

— КІэлэцІыкІухэм шІэныгъэ ябгъэгъотыщтмэ, тикІэлэцІыкІу ІыгъыпІэ зэтегъэпсыхьагъэу щыт, тищыкІагъэр зэкІэ зэрэтигъэгъотыщтым типащэу Бзэджэжъыкъо Фатимэ пылъ. Федеральнэ къэралыгъо шапхъэхэм адиштэу непэ Іоф тшІэнымкІэ тиметодистэу Шэуджэн Марьянэ ІэпыІэгъу къытфэхъу.

ИлъэсиплІырэ аІыгъыгъэ кІэлэцІыкІухэр гъэрекІо еджапІэм чІэхьагъэх. Ахэр дэгъоу зэрагъэхьазырыгъэхэр къэзыушыхьатырэ тхылъхэр Джыгунэ Ларисэрэ Къушъхьэ Марыетрэ къафагъэхьых. Джы анахь цІыкІухэр ары аІыгъхэр. Купым нэбгырэ 25-рэ ис.

Анахь шІухьафтын лъапІэу бзылъфыгъэм ылъытэрэр сабыеу Іоф зыдишІагъэхэм зэращымыгъупшэрэр ары. Илъэс пчъагъэкІэ узэкІэІэбэжьмэ кІэлэцІыкІоу ыІыгъыгъэхэм сабыйхэр къапыфагъэхэу ятІонэрэ ным фэдэу алъытэщтыгъэ кІэлэпІум джы къыфащэх.

— Сэ сыкъыздащэщтыгъэ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэ дэдэм, шІу слъэгъугъэ сикІэлэпІу сикІалэ зэриІыгъым сыкІэгушІу. Апэрэ мафэм къыщегъэжьагъэу сисабый сыкъыфэгумэкІырэп. Астемир гушІозэ кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэм къэкІо, сыда пІомэ нэгушІоу къызэрэпэгъокІыщтхэр, къызэрежэхэрэр ешІэ. Мыщ уахътэу щигъакІорэр шІогъэшІэгъон, икІэлэпІухэр шІу ельэгъух, — еІо Бэджэнэ Асе.

Ларисэ кІэлэпІу сэнэхьатыр къызэрэхихыгъэм рыкІэгъожьэу зы мафи къыхэкІыгъэп. ИІофшІэн рыгушхоу, шІу ылъэгъоу зэрэщытым къыкІэкІуагъ АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэ къыфигъэшъошэгъэ щытхъу тхылъ пчъагъэу иІэр.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Сурэтхэр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

ЦІыфхэр зезыщэхэрэр ауплъэкІугъэх

Гъогум къытехъухьэрэ хъугъэшІагъэхэр нахь макІэ шІыгъэнхэм, республикэм ис цІыфхэр щынэгъончъагъэ хэлъэу зэращэнхэм фэшІ Іоныгъом и 14-м къыщегъэжьагъэу и 20-м нэс пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэу «Автобус» зыфиІорэм иятІонэрэ уцугъо кІуагъэ.

Іофтхьабзэм къыдыхэлъытагъэу, гъогурыкІоныр щынэгъончъэнымкІэ Къэралыгъо автоинспекциеу Джэджэ районым щыІэмрэ АР-м и Къэралыгъо автоинспекцие ичІыпІэ отдел икъулыкъушІэхэмрэ «Безопасный маршрут» зыфиІорэ Іофтхьабзэр зэхащагъ. Водительхэм цІыфхэр зэращэнхэмкІэ зэрифэшъуашэу тхьапэхэр, ящыкІэгъэ категориер яІэхэмэ ауплъэкІугъ. Джащ фэдэу автобусхэм ыкІи маршрутнэ таксихэм язытет шапхъэхэм адештэхэмэ, ОСАГО-м истраховой полисхэр яІэхэмэ зэрагъэшІагъ.

Іофтхьабзэр окІофэ цІыфхэр зещэгъэнхэмкІэ шапхъэхэм адимыштэу зекІуагъэхэу гъогогъуитІо агъэунэфыгъ.

(Тикорр.).

Комитетым къеты

Адыгэ Республикэм мылъкум епхыгъэ зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет (мылъкум ищакІо) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку — квадратнэ метрэ 389-рэ хъурэ, кадастрэ номерэу 01:04:2000014:4-р зиІэ чІыгу Іахьымрэ квадратнэ метрэ 78,8-рэ зиинэгъэ административнэ унэу зы къат хъоу ащ итымрэ ящэн фэгъэхьыгъэ аукционым кІэухэу фэхъугъэхэмкІэ макъэ къегъэІу.

Мылъкур зыдэщыІэр: **Адыгэ Республик, Мыекъопэ район, поселкэу Краснооктябрьскэр, ур. Курджипскэр, 44А.**

2015-рэ илъэсым Іоныгъом и 21-м сыхьатыр 11.00-м Адыгэ РеспубликэмкІэ къалэу Мыекъуапэ иурамэу Краснооктябрьскэм тет унэу 12-м ия 18-рэ кабинет щыкІонэу агъэнэфэгъэгъэ аукционым щымыІагъэкІэ алъытагъ заявкэхэр къызэрамытыгъэм къыхэкІэу.

Къэбым имэфэкІ зэхащэ

Къэбым имэфэкІэу Адыгеим щызэхащэрэм хэлэжьэнхэу хьакІэхэри, туристхэри, районхэм ащыпсэухэрэри къырагъэблагъэх.

ИжъыкІэ къыщегъэжьагъэу къэбыр адыгэхэм агъэфедэ. Анахьэу къэб хъурэе фыжьышъоу **адыгэ къэбкІэ** зэджагъэхэр ары къыхахыгъэр. Ар агъажъо, агъажъэ, агъапцІэ, шъоу хашІыкІы, къэбыпс ашІы. ЦІыфым ипсауныгъэ гъэпытэгъэнымкІи ащ ишІогъэшхо къэкІо. Гум, жъэжъыем къэшъхьэпэ лъыдэкІуаемкІэ ишІуагъэ къэкІо, кІэтІыйхэр къеукъэбзых.

Къэбыр адыгэ унагъо пэпчъ ихатэ къыщигъэкІыщтыгъ, кІымэфэ мафэхэм къэб тэкъо дэгъум къундысыу игъусэу ашхыщтыгъ. Тилъэхъан къэбым зэрифэшъуашэу пылъыжьхэп, бэуи къагъэкІыжьырэп. Ащ шІуагъэу хэлъыр цІыфхэм агу къагъэкІыжьынэу, шхыныгъоу хашІыкІыхэрэм ахагъэІэнхэу илъэс заулэ хъугъэу Адыгеим къэбым и Мафэ щыхагъэунэфыкІы. Мыгъэ ятІонэрэу псыкъефэхэу «Сырыфыбг» зыфиІорэм къэбыр зикІасэхэр къыщызэхэхьащтых.

Къэбым и Мафэ кІэщакІо фэхъугъэх Адыгэ Республикэм туризмэмкІэ ыкІи зыгъэпсэфыпІэхэмкІэ и Комитет, мэкъумэщымкІэ Министерствэр, зыгъэпсэфыпІэу «Сырыфыбг» иадминистрацие. Къэбым и Мафэ лъэпкъ шхынхэр цІыфхэм агу къыгъэкІыжьынэу, ахэр къызэтегъэнэгъэнхэм фэлэжьэнэу, хэтэрыкІхэм ар ахагъэхьажьынэу мэгугъэх.

МэфэкІым районхэм яІыкІохэр хэлэжьэщтых, къагъэкІыгъэ къэбышхохэр къырахьылІэщтых, къэбым хэшІыкІыгъэ шхынхэр Іанэхэм атетыщтых. Зызыгъэпсэфы зышІоигъо пстэури «Сырыфыбг» къырагъэблагъэ. Ащ щагъэпсыгъэ «адыгэ щагум» къэбым фэгъэхьыгъабэр щызэбгъэшІэн плъэкІыщт.

МэфэкІыр **Іоныгъом и 26-м сыхьатыр 12-м** рагъэжьэщт.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Шlэныгъэлэжьэу, академикэу Бэджэнэ Мурат Бязрыкъо ыкъор къызыхъугъэр илъэс 85-рэ хъугъэ

Зы адыгэлI — зы лIы гъэсэгъэшху

ЦIыфым нахь лъапIэ псэ зыпыт гори щыIэп. Анахьэу ар къызыбгурыIорэр лъэужышIу зиIэ цIыф шIагъохэу тилъэпкъ къыхэкIыгъэхэм ягъогу узырыплъэжьыкIэ ары. Ахэм яапэрэ сатырэ хэт зигугъу къэтшIыщт адыгэлIыр.

Бэджэнэ Мурат Шэуджэн районымкIэ къуаджэу Пщыжъхьаблэ Iоныгъом и 10-м, 1930-рэ илъэсым къыщыхъугъ. Зэрэхабзэу, адыгэ кушъэм хэлъыгъ, щапIугъ, ным ибыдзыщи щыкIагъэп, ау тыр — шъэожъыемкIэ анахь мэхьанэ зиIэр — бэрэ шъхьарытынэу хъугъэп. Илъэсих нахь Мурат ыныбжьыгъэп ятэ имыIэжьэу къызэнэм ыкIи исабыигъо ащ щиухыгъ, сыдымкIи ным иIэпыIэгъугъ. Сабыйзэ, зэраIоу, «лIы хъугъагъэ».

Ыныбжь зекъум, кIалэр къоджэ ублэпIэ еджапIэм чIэхьагъ, ащ пыдзагъэу Хьатыгъужъыкъое гурыт еджапIэми щеджагъ. Ау 1941-рэ илъэсым иеджэн зэпигъэугъ. Адыгэ чIыгум пыир мэзихэу зыщыхъушIагъэм ыгу макIэп Мурат ихъыкIыгъэр. А зэо илъэсхэр хэгъэгумкIэ, цIыфхэмкIэ ыкIи МураткIэ хьылъагъэх.

Зэо ужым, 1948-рэ илъэсым, илъэс 18 зыныбжь кIалэр ыгукIэ шIоигъоу къыхихыгъэ сэнэхьат лъагъом техьагъ. Адыгэ кIэлэегъэджэ училищым чIэхьагъ. Ау ичылэ къыдэкIыгъэми, ащ къыдихыгъэ нэхъоир Бэджэнэ Мурат гъэшIэн гъомылэ фэхъугъ.

«ЦIыфыгъэ хабзэу, шэнышIоу схэлъ пстэури къысхэзылъхьагъэр сикъоджэ гупс», — бэрэ еIо Мурат, джарэу къуаджэр икIас, илъапI.

Бэджэнэ Мурат илъэситIо педучилищым щеджагъэу, хабзэм тетэу, дзэ къулыкъум ащагъ, илъэси 5 къэтыгъ. Къулыкъу ужым я 3-рэ курсым итIысхьажьи, училищыр 1957-рэ илъэсым къыухыгъ. Нэужым, Iоф ышIэзэ, институтри къыухыгъ, апшъэрэ партийнэ еджапIэу Москва дэтми щеджагъ.

Мурат Iоф зэхэдз ныбжьи иIагъэп, ышIэрэр зэригъэуцэкIэщтыр ары зыпылъыгъэр. Педучилищыр къызеух ужым хэку ЛИТО-м мэзэ заулэрэ Iоф щишIагъ. ЕтIанэ рагъэблагъи хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» иредакцие илъэси 5 Iутыгъ. Ар гъэсэпIэ дэгъоу, акъыл къэкIуапIэу ежьыркIэ хъугъэ. «Союзпечатым» пащэ фашIыгъ, бэ зэшIуихыгъэр, Iофэу щишIагъэр, СССР-мкIэ анахь дэгъухэм ащыщ хъугъагъэх. Ау Бэджэнэ Мурат ищыIэныгъэ анахь чIыпIэ ин щызыубытыгъэр Адыгэ хэку полиграфобъединением ипэщэ IэнатIэ илъэс 22-рэ зэригъэуцэкIагъэр ары. ЛэжьэпIэшхор зыфэе Iэмэ-псымэхэр зэкIэ джащыгъум къыригъэолIагъэх, коллективэу, нэбгырэ 1200-рэ хъурэр зэригъэкIугъ, щытхъу хэлъэу ыгъэIорышIагъ. Мы илъэсхэр Бэджэнэ Мурат ищыIэныгъэ гъогу лъэуж фабэхэмкIэ зэлъыпкIагъ. IофшIэгъэшIум къыкIэкIогъэ къэралыгъо шIухьафтынхэри лэжьэпIэшхоми, ащ иколлективи, ежь Бэджэнэ Мурати къафагъэшъошагъэх.

«ЗэхъокIыныгъэм иуахътэкIэ» зэджагъэхэр тихэку къынэсыгъ, ащ зэщыкъоныгъабэ къыздихьыгъ. Адыгэ Республикэр 1991-рэ илъэсым гъэпсыгъэ хъугъэ. Бэджэнэ Мурат ащкIи фэлъэкIырэмкIэ къогъанэ иIагъэп. Урысыем и МИД Темыр КавказымкIэ илIыкIоу зыщытыгъэ илъэси 6-м ипшъэрылъ егугъоу зэшIуихыгъ. Темыр Кавказым ит крайхэм, республикэхэм, хэкухэм Бэджанэр заулэрэ зыдэщымыIагъэ ахэтэп, ахэм сыдигъуи IуакIи, шIыкIи къафигъотыгъ, Кавказым мамырныгъэ илъынымкIэ Iофышхо ышIагъ. Абхъазым, Чэчэным, Ингушетием, Темыр Осетием зэо машIоу закъыщызыштэгъагъэхэр гъэкIосэгъэнхэм, цIыф лъэпкъхэр шъхьафитэу, мамырэу щыIэнхэм Мурат иIахьышIу хилъхьагъ. Косовэ щыпсэурэ адыгэхэр хэкум къэщэжьыгъэнхэм пае тхылъхэр зыгъэпсыгъагъэр Мурат ары. Ащ акъылэу, шIэныгъэу, гулъытэшхоу иIэр къыдалъыти, Тыркуеми агъэкIогъагъ, Урысыем ипосолэу В. Н. Кузнецовым иупчIэжьэгъоу мэзи 3 къэтыгъ.

Зы тхыгъэ цIыкIум цIыф гъэшIэ баир игъэфэгъуай, ауми, Бэджэнэ Мурат игъэшIэ гъогу ушъагъэ шъурысщэмэ зыгорэущтэу сшIоигъуагъ. ЗэкIэ иилъэс IофшIагъэхэмкIэ Мурат щыIэныгъэр гъунэнчъэу зэрикIасэр, зэрилъапIэр, зышъхьасыжь имыIэу илъэпкъ зэрэфэзафэр къыушыхьатыгъ. ЫмышIэрэ Iофи, зэшIуимыхыни зэрэщымыIэр къыгъэнэфагъ.

Адыгеим и Президент иупчIэжьэгъоу, дин Iофхэм республикэмкIэ афэгъэзагъэуи лэжьагъэ, Чабэм щыIагъ, хьаджэ хъугъэ. Ылъэгъугъэр, ыпшысыгъэр бэкIэ нахьыб къыгъэшIагъэм.

Бэджэнэ Мурат шIэныгъэлэжьышху, тхакIо, зэлъашIэрэ политик, дипломат, губзыгъ. Гуманитар ушэтынхэмкIэ Адыгэ республикэ институтэу Т. КIэращэм ыцIэ зыхьырэм ишIэныгъэлэжь шъхьаI, тарихъ шIэныгъэ лъапсэр зиIэ тхылъ дэгъубэ ытхыгъ. Художественнэ шапхъэм илъхэри къыIэкIэкIыгъэх: «Генерал Султан-Гирей Клыч» зыфиIорэр урысыбзэкIэ къыдэкIыгъ. Икъуаджэу Пщыжъхьаблэ итарихъ къэбархэр зэкIэ къыщыIотагъэх «ЛIэшIэгъумэ къапхырыкIыгъэ къуаджэр» зыфиIорэм. Мурат ижабзи, ихабзи, ицIыфыгъэ ини мы тхылъым дэгъоу зэхыуегъашIэ. Бэджэнэ Мурат тарихъ шIэныгъэхэмкIэ доктор, шIэныгъэхэмкIэ Адыгэ Дунэе Академием иакадемик, Урысыем культурэмкIэ изаслуженнэ IофышI, шIэныгъэхэмкIэ Кубань иIофышIэ гъэшIуагъ, «АР-м и Щытхъузехь» зыфиIорэ медалыр иI. Зы адыгэлI — зы лIы Iуш цIыфышIоу ар адыгэчIым щэпсэу. ИмэфэкI дахэкIэ тыгу къыддеIэу псауныгъэкIэ, унэгъо насыпкIэ, хэхъоныгъэкIэ, гушIогъуабэкIэ тыфэлъаIо.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Адыгэ тхэкIошхоу Еутых Аскэр къызыхъугъэр илъэси 100 зэрэхъурэм ипэгъокI

ШIукIэ сыгу къэкIыжьы...

(КъызкIэлъыкIорэр Iоныгъом и 23-м къыдэкIыгъэ номерым ит).

Аущтэу щымытмэ сыдэущтэу къыбгурыIон 1965-рэ илъэсым Москва дэт тхылъ тедзэпIэ инэу «Советский писателым» тхылъыр къыщыхаутыгъ. Мэфэ тыгъэпсышхом шыблэр лъэшэу гъуагъомэ сыд фэдэна? МыдыкIэ хэкум хьал-балыкъышхо къитэджагъ. ТыдэкIи зэIукIэшхохэр щызэхащэщтыгъэх, Еутыхым ытхыгъэр аумысыщтыгъэ тхылъым емыджагъэхэм. Чэмыщхэм, лэжьакIохэу губгъом итхэм ащ фэдэ тхылъ зэрэтимыщыкIагъэр къатхыщтыгъэ. ЧIыпIэ горэм тхылъыр нэрлъэгъоу щагъэстыгъ. Ар къыщигъэлъэгъуагъ Еутых Аскэр иаужырэ повестэу «Сожженная картина» зыфиIорэм. Шъыпкъэ, повестым щагъэстырэр сурэт, ау ежь тхакIом итхылъ рашIагъэр зэу угу къегъэкIыжьы...

А уахътэм тиадыгэ тхакIохэм атхыгъэхэм узяджэкIэ зэкIэри зэфэд: щыIэкIэ тхъагъо къуаджэхэм адэлъ, щыкIагъэ гори щыIэп. ЦIыфхэри зэкIэ разэх ыкIи ягуапэу Насыпым игъогу тхъэжьэу тетхэу мэпсэух... Еутых Аскэр адыгэ чылэм ищыIакIэ нэмыкI шъыпкъэу къыгъэлъэгъуагъ: колхоз тхьаматэм иунагъо ипсэукIэ зыфэдэр лэжьэкIо тхьамыкIэу къыкIэрысым, чэщи мафи зэпымыоу Iоф зышIэрэм, пкIыхьапIэуи ылъэгъугъэп. Ау ащ фэдэ тхьамыкIагъохэр титхакIохэм алъэгъущтыгъэхэп, сыда пIомэ къафадэщтыгъэп — мыхъунхэм уатегущыIэн уфитыгъэп. «ХэкIыр уиунэ ипхы хъущтэп» аIощтыгъэ.

Ау Еутых Аскэр а еплъыкIэу литературэм щыряIэр ыкъутагъ. Шъыпкъэр пцIы хэмылъэу адыгабзэкIэ ытхыгъ. Романым «Хъурышъо пшIыкIутIу» цIэу фишIыгъ.

ЗэдэгущыIэгъоу ыпэкIэ зигугъу къэтшIыгъэм Еутых Аскэр мырэущтэу къыщетхыжьы: «Сянэ къыIотэжьыщтыгъэ: Нэчэрэзые Алый цIыкIу аIоу лIы дэсыгъ лIымэ янэкъокъоу (акIэхьан къодыеу арэп, атекIынэу), джэдыгу аригъэшIы къэс хъурышъо 12 ыхьыщтыгъэ. Алый цIыкIум фэдэу тэри, адыгэхэмкIэ, тыцIыкIу — тымакI шъхьаем, боу зытэгъэлъэпэпцIыи, народ инмэ такIэхьаныр сыд, татекIынэу, тиджэдыгухэр хъурышъо пшIыкIутIоу...»

Iэпэрытхыр тхылъ тедзапIэм аритыгъ. Ау къыхаутыныр хэгъэкIи, къыратыжьыгъэп. АгъэкIодыгъ. Ау еджэн «фаехэр» нэIуасэ фашIыгъэх; агу рихынa, губжыкIаеу губжыгъэх: бэмэ зыкъашIэжьыгъ. Ежьхэр цIыф лъэрыхьэх, къадэхьащхынэу зыгу къэкIыгъэр хэт? ТхэкIожъ цIыкIу гор. ЗэхацIыцIэщт.

Еутых Аскэри иаужырэ мафэ нэс тхыгъэр зиухэу тхылъ тедзапIэм зыритыкIэ, черновикхэр зэкIэ зэIитхъыжьыщтыгъэх. Аущтэу хъугъагъэ ащыгъуми. Ау шъыпкъэр пфэгъэстыщтэп, псым пфегъэхьыщтэп — зэгорэм къычIэужьыщт. АдыгабзэкIэ ытхыгъэр къызхамыутым, Еутыхым гущыIэ пэпчъ ышъхьэ илъэу щытыти, ар урысыбзэкIэ икIэрыкIэу ытхыжьыгъ. «Улица во всю ее длину» ыIуи цIэ фишIыгъ.

Джыри ыпэкIэ зигугъу къэтшIыгъэ зэдэгущыIэгъоу «Шхьаихыгъэу» зыфиIорэм зыфэдгъэзэн. «Аущтэу зыстхыкIэ шIу зэрэсамыгъэхьыщтыр сшIэщтыгъэ, ау а къежьагъэм фэдэ къежьэн Iоф сыгу къихьагъэп. Тхылъым изакъоп ар зыпкъ къикIыгъэр, дунаикIэм тыпаплъэу, дунэежъым тилъэхъагъэу а илъэсхэр хьылъагъэх, ау ащи тыпхырыкIыгъ».

Непэ нэрылъэгъу тфэхъурэр мары: блэкIыгъэ лIэшIэгъум щыIэкIэкIэ дахэм орэд фэзыусыщтыгъэ тхакIохэм ягугъуи ашIыжьырэп, атхыгъэхэми яджэжьхэрэп. ПцIым нахь Iаеу гур зэпызыкIырэ щыIэп. ТитхэкIуабэм зэгорэм Еутыхыр зыфаумысыгъэгъэ шъыпкъэр (блэкIыгъэ уахътэм фэгъэхьыгъэу) къатхы. Ау Iизын уиIэу шъыпкъэр птхынымрэ уимыIэу ашIоптхынымрэ зэфэдахэп. ЯтIонэрэм пае лIыгъэ пхэлъын фае. ЗицIыкIугъо Мыекъуапэ щыкIогъэ урыс тхакIоу Евгений Шварц ипшысэ хэтым зэриIоу, «хэти блэгъожъэу кIоцIысыр ыукIышъун фае — джащыгъум ар зыми щыщынэжьыщтэп». Еутых Аскэр а блэгъожъыр ыукIыгъэти ары ащ фэдэ гражданскэ лIыхъужъныгъэ зэрихьан зыкIилъэкIыгъэр.

Ау Адыгеим Еутых Аскэр ыцIэ къыщыраIожьыщтыгъэп ыкIи итхылъхэр къыщыхаутыщтыгъэхэп. Аущтэу илъэсипшI пчъагъэхэр къызэкIэлъыкIуагъэх. А илъэсхэм урысыбзэкIэ Москва къыщыдэкIых Еутыхым итхылъхэу «Двери открыты настежь», «Глоток родниковой воды», «Баржа» — ахэр зэкIэ тхакIом ыгукIи ыпсэкIи зыхэтIэгъэ ичIыгу, ихэку фэгъэхьыгъагъэх.

Еутыхым иаужырэ илъэсхэр нахь дэгъугъэх, тIэкIу нахь насыпышIуагъ пIоми хъущт. ЩытхъуцIэу «Адыгеим инароднэ тхакIу» зыфиIорэр фагъэшъошагъ. Илъэсищэ зэпытэу IэзапIэу «Лэгъо-Накъэ» ишъхьэгъуси кIыгъоу гъэмафэм щыIэнэу, зыщигъэпсэфынэу къырагъэблагъэщтыгъ. Ежьыри лъэшэу игуапэу, IущхыпцIыкIэу къакIощтыгъ, тхылъеджэхэм, цIыфхэм аIукIэщтыгъэ.

Ау къиныгъоу пэкIэкIыгъэхэм Еутых Аскэр ипсауныгъэ лъэшэу зэщагъэкъуагъэу щытыгъ. Узщемыжэрэ чIыпIэм къиныгъор къекIы: Аскэр ишъхьэгъусэ ошIэдэмышIэу идунай ыхъожьыгъ. Гукъаом ежь ипсауныгъэ бэкIэ къыхигъэIагъ, щыIэныгъэр шIомыгъэшIэгъоныжь хъугъэ. Илъэс 80-м къехъужьыгъэу изэкъо дэдэу унэм къинэныр ежьыркIэ къин дэдагъ. Шъыпкъэ, а охътэ къиным Еутых Аскэр ащыгъупшагъэп, лъыкIуагъэх ригъэджагъэхэу Шъаукъо Руслъанрэ Тенгиз Адыговымрэ. Руслъан ишъхьэгъусэу Сусанэрэ тхакIоу Гъыщ Рахьмэтрэ ищыIакIэ тIэкIу нахь мыхъуми нахь гупсэф ашIыным дэмышъхьахыхэу пылъыгъэх. Лъэшэу цIыфыгъэ ин дызэрихьагъ, емызэщэу къылъыкIуагъ АР-м и ЛIыкIоу ащыгъум Москва щыIэгъэ ШъэоцIыкIу Пщымафэ. Ахэм зэкIэми, тIэкIу нахь мыхъуми, ыгу къыдащаещтыгъ. 1999-рэ илъэсым ишэкIогъу мазэ Еутых Аскэр идунай ыхъожьыгъ. Осыетэу къышIыжьыгъэм тетэу, Москва щагъэтIылъыжьыгъ.

Еутых Аскэр къызытхэмытыжьым ыуж илъэс 15 текIыгъ, япшIыкIухэнэрэр макIо, зы тхыгъи къыкIэныгъэм щыщэу къэнагъэп. 2002-рэ илъэсым псышхоу къиугъэу Хьатикъуае дэуагъэм ар ыгъэкIодыгъ. ТхакIом иунэ къызфэнэгъэ иIахьылхэм хъарзынэщэу Еутыхым къыкIэныгъэр яунэ илъэу аIыгъыгъ, Къэралыгъо архивым иIофышIэ щэгъогогъо Хьатикъуае зэкIом, къыратыгъэп. Фыряхьисапыгъэр гурыIогъуае, ау псышхом зэкIэ зыдихьыжьыгъ...

ЩыIэп уни уекIуалIэмэ пхъэмбгъу горэ епIулIынэу, ичылэу къызщыхъугъэм иурам горэми ыцIэ фаусыгъэп... Ау зэгорэм а цIыф хьалэмэтым IукIагъэхэм, гущыIэгъу фэхъугъэхэм тыгу ренэу илъыщт, тщыгъупшэщтэп тикIэлэегъэджэ лъапIэ.

Еутых Аскэр иосыет усэ фэдэу мы сатырхэр къэнагъэх. Непэ тилъэпкъыкIэ Iаеу зытэгощы, Iэбжыб нахьыбэ тымыхъузэ, мор кIэмгуй, мыдрэр бжъэдыгъу, мыдрэр къэбэртай тэIо, зыч-зыпчэгъоу тыпсэуным ычIыпIэкIэ.

Укъэбэртай, укIэмыгуй,
Е убжъэдыгъу, е ушапсыгъ
(черкесри къытагъэбэкIэу
Къытщыгъуазэмтфиусыгъ),
А пстэур чIыпIэм ятамыгъэу
Зыбгъагъэу зэкIэмкIи тэ тиIэр —
Унэгу къуапцIэ чIэуцуагъэу
УахимгъэкIуакIэу уитамыгъэр —
О апэрапшIэ уадыг,
АужырапшIи уадыг!

ЧЭНЫШХЭ Молидхъан.

АДЫГЭ ПШЪАШЪЭМ ФЭГЪЭХЬЫГЪ

Анахь дахэр къыхахыщт

Адыгэ Республикэм культурэмкІэ и Министерствэрэ Адыгеим лъэпкъ культурэмкІэ и Гупчэрэ шъолъыр фестиваль-зэнэкъокъоу «Адыгэ пшъашъ» зыфиІорэр зэхащагъ. Тиреспубликэ илъэс 24-рэ зэрэхъурэм Іофтхьабзэр фэгъэхьыгъ.

2014 — 2018-рэ илъэсхэм культурэм хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ къэралыгъо программэу Адыгэ Республикэм щаштагъэм къыпкъырыкІыхэзэ фестивалыр аублагъ, пэшІорыгъэшъ зэнэкъокъухэр къалэхэм, районхэм ащыкІуагъэх.

ЗэхэщэкІо купым итхьаматэу, Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэу Къулэ Мыхьамэт къызэрэтиІуагъэу, адыгэмэ якультурэ зиужьыжьыным, тишэн-хабзэхэр цІыфхэм нахьышІоу алъыгъэІэсыгъэнхэм, бзылъфыгъэм дэхагъэу хэлъыр изекІокІэ-шІыкІэхэмкІэ къыІотэнхэ зэрилъэкІырэр фестиваль-зэнэкъокъум щытлъэгъущт.

— Илъэс 17 — 23-рэ зыныбжьхэу ялъэгагъэкІэ сантиметри 165-м нахь мымакІэхэр арых зэнэкъокъум хагъэхьагъэхэр, — зэдэгущыІэгъур лъегъэкІуатэ зэхэщэкІо купым итхьаматэ игуадзэу ШъэуапцІэкъо Аминэт. — ЛІакъоу зыщыщым икъэбар пшъашъэм щегъэгъуазэх, хьакІэм пэгъокІы, хэдыкІынхэм иІэпэІэсэныгъэ къащегъэлъагъо, унэгъо фэІо-фашІэхэр егъэцакІэх, къашъор лъэпкъым игушъхьэ лэжьыгъэу зэрэщытыр къегъэлъагъо. Пчыхьэм диштэу зефапэ, лъэпкъ шэн-хабзэр зэрехьэ. Фестивалым пІуныгъэ мэхьанэ ин иІэу тэлъытэ.

Л. Ацумыжъыр, А. Къулэр, А. Бэгъушъэр, А. Еутыхыр, М. Едыджыр, В. ЖакІэмыкъор, М. Унэрэкъор, А. Шъхьэлахъор, С. Шъхьэлахъор зэхэщэкІо купым хэтых. Зэнэкъокъум хэлажьэхэрэм ацІэхэр къетІогорэп. Тхьаумафэм пэшІорыгъэшъ зэхахьэ яІэщт.

Адыгэ пшъашъ, о уидэхагъэ, уиІэдэб тхакІохэм, композиторхэм, сурэтышІхэм, усэрэжъхэм джырэ нэс икъоу къыраІотыкІыгъэп. Орэдэу пфаусыщтым гъунэ иІэп. Дунаир къэбгъэдахэу, унагъом лъапсэ уфэхъоу о ущыІ. **Чъэпыогъум и 4-м фестивалым икІэух филармонием щыкІощт.** Ащ анахь дахэр къыщыхахыщт.

ТИМЭФЭКІХЭР

Адыгэ шъуашэм и Маф

Іоныгъом и 28-м адыгэ шъуашэм и Мафэ хэбзэ шапхъэхэм адиштэу Адыгэ Республикэм щагъэмэфэкІыщт. Къэралыгъо филармонием сыхьатыр 18-м зэхахьэр щаублэщт.

СурэтышІ-модельер цІэрыІоу СтІашъу Юрэ, адыгэ шъуашэхэр зыдыхэрэм ятворчествэ зэхахьэм къыщагъэлъэгъощт, Адыгеим иартистхэм орэдхэр къаІощтых, къэшъощтых. Концертым ирежиссерэу Ацумыжъ Рустам къызэрэтиІуагъэу, мэфэкІыр гъэшІэгъон хъущт, лъэпкъ ІэшІагъэхэр къыщагъэлъэгъощтых.

«Налмэсыр» мэуджы

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшъокІо ансамблэу «Налмэсыр» Китаим щыІ, концертхэр къыщетых. Художественнэ пащэу Хъоджэе Аслъан къызэриІуагъэу, тилъэпкъ искусствэ, адыгэ шъуашэм идэхагъэ «Налмэсым» Китаим къыщегъэлъагъох.

УШУ САНЬДА

Медалищыр дышъэ

Краснодар краим ипсэупІэу Витязево ушу саньдамкІэ зэнэкъокъоу щыкІуагъэхэм Адыгеим испортсменхэр ахэлэжьагъэх. ЗэІукІэгъухэр Урысыем иныбжьыкІэхэм спорт боевой искусствэхэмкІэ яІофтхьабзэхэм ахэхьэх.

Адыгэ Республикэм икІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спорт еджапІэу N 2-м, директорыр Хьот Юныс, зыщызыгъасэхэрэм хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр зэнэкъокъум къыщыдахыгъэх. Урысыем ишъолъыри 10-мэ яспортсменхэр хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэм афэбэнагъэх.

Тренер-кІэлэегъаджэу НэмытІэкъо Аскэр зипащэхэм дышъэ медали 3, зы тыжьын медаль зэІукІэгъухэм къащыдахыгъ. Лина Вихлянцевар, кг 48-рэ, Владислав Смирновыр, кг 56-рэ, Кушъу Аслъан, кг 65-рэ, чемпион хъугъэх, Илья Чернышевым, кг 80, ятІонэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Тиспортсменхэр илъэс 15 — 16 зыныбжьхэм якуп щыбэнагъэх.

Владислав Смирновыр финалныкъом нэсыгъэу зэІукІэгъур нэгъэупІэпІэгъу 12-м къыкІоцІ Иркутскэ хэкум къикІыгъэм къызэрэшІуихьыгъэр спортым пыщагъэхэм агъэшІэгъуагъ, тиспортсмен икъулайныгъэ зэригъэфедагъэм осэ ин къыфашІыгъ.

Адыгеим икомандэ хэтыгъэхэр, ны-тыхэр тиреспубликэ физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет лъэшэу фэразэх зэхэщэн Іофыгъохэр дэгъоу зэригъэцэкІагъэхэм фэшІ.

Сурэтым итхэр: **НэмытІэкъо Аскэр, Александр Смирновыр, Владислав Смирновыр, Кушъу Аслъан, Лина Вихлянцевар, Илья Чернышевыр.**

САМБО

ЧІыпІэхэр зэфэдэх

Урысыем самбэмкІэ итурнирэу «Силъэныкъо гупс» зыфиІорэр къалэу Рязань щыкІуагъ. Илъэс 17 — 18 зыныбжьхэр зэІукІэгъухэм ахэлэжьагъэх.

СамбэмкІэ республикэм икІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спорт еджапІэ зыщызыгъасэхэрэм зэнэкъокъум ящэнэрэ чІыпІищ къыщыдахыгъ. Дэткъулэ Азэмат, кг 57-рэ, тренерыр Хьакурынэ Дамир, Хьодэ Ислъам, кг 70-рэ, тренерхэр Хьакурынэ Дамиррэ Хьот Алыйрэ, Чэтыжъ Нурбый, кг 70-рэ, зыгъасэрэр Джармэкъо Нурбый.

ХагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэ кІалэхэр еджэх, яІэпэІэсэныгъэ хагъахъо, спортышхом гъэхъагъэ щашІын ямурад.

НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

ЗэхэзыщагъэрыкІи къыдэзыгъэкІырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: **adygvoice@mail.ru**

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъыІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр **ПИ №ТУ23-00916**

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4300
Индексхэр 52161 52162
Зак. 904

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаІэр **Дэрбэ Тимур**

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр **МэщлІэкъо Саид**

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр **ЖакІэмыкъо Аминэт**